

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

834. An dispensatus ad unum beneficium, possit illud cum alio simili permutare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

quod intendit permutare, ut postea collationes utrobique subiequantur; eò quòd hoc posteriore modo minùs legitime videatur fieri permutatio; dum simul, ac collatum est beneficium Caji, & Titius illud recepit & possessionem ejus accepit, vacet illius beneficium, ac sic non possit illud resignare conferendum Cajo, utpote quod jam perdidit. Verùm meritò ait, hoc ipsum displicere Federic. de Senis. de permur. q. 11. num. 19. eò quòd, cum hujusmodi resignationes sint ex causa permutationis, ex alia expediri nequeant. Neque etiam statim per adeptionem beneficij, quod habuit Caju, vacet beneficium, quod habet Titius, maxime si alias cum eo non sit incompatible, possitque collatio ex permutatione fieri diversis temporibus, ut DD. communitur in c. unic. de permur. rer. in 6. Idem expressus dicit Ventrigl. loc. cit. n. 47. his verbis: *Quodsi fuerit adimpleta permutatio ab una parte, & capta possessio beneficij, si ex altera parte sit adimplenda permutatio in aliena, & distante diacesi, poterit primus interim retinere utrumque beneficium, etiam quòd sit incompatible, nec potest per alium impetrari sub pretextu, quòd vacaverit, ex quo adeptus est secundum incompatible. citat pro hoc Rebuff. in pr. tit. reg. de infirm. resign. gl. 4. n. 37. Idem omnino, & paulò fufius tradit Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 28. Illud tamen hic notandum ex eodem Chok, loc. cit. n. 6. & Tond. loc. cit. n. 12. & 13. pro quo citatur Abb. in c. bonz. 2. de postulat. Rebuff. in pr. tit. de resp. missis. n. 7. Quodsi alter compermutantium sit alienigena, extititque consuetudo in Provincia seu ditione alterutrius permutantium, vicius ex teris beneficia conferri nequeant, permutationem cum alienigena non subsistere, nisi Principis interveniat indulgentia.*

Questio 830. An accusatus, vel inquisitus de crimine, ratione cuius venit privandus, ante sententiam privationis possit permutare?

Respondet negativè Chok, de permur. p. 1. c. 32. nu. 3. hisce verbis: *Convenit, non subsistere ejusmodi permutationem, & si facta sit, posse de eo beneficium provideri illi, qui in eventum privationis beneficium impetravit. citat pro hac sententia Boëcium. decis. 205. num. 6. Staphil. de lit. grat. rubric. de var. mod. vac. Rebuff. in pr. tit. de infirm. resign. gl. 12. nu. 10. Zerol. in pr. Ep. p. 2. v. renunciatio. Quinimò ait n. 4. per viam attentatorum revocandam ejusmodi permutationem. pro quo citat Laucellot. de attent. p. 1. c. 3. n. 19. malè autem citat pro hoc postremo decisionem Rotæ, in qua dicitur: *Si lite pendente super beneficio reus & possessor transferat beneficium in alium, permutando, vel alio modo, hujusmodi permutatio revocabitur per modum attentati &c.* quia valde diversa sunt: permutatio facta lite pendente super beneficio ipso: in quo casu utique attentat permutans litigiosum: & permutatio facta pendente accusatione, vel inquisitionis iudicio super crimine commisso: in quo casu non attentat, sed utitur iure suo talis criminofus permutans. Unde oppositam sententiam secuti sumus, & fusè firmavimus supra, ubi, qualiter talis resignare valeat. respons. 2. qua vide.*

Questio 831. An privatus ipso iure ob crimen, vel etiam ob affectuionem & possessionem quaesitam secundum incompatibilis ante sententiam declaratoriam permutari possit?

Responsum est ad utrumque negativè contra Caltrop. supra, ubi, an talis resignare possit. Idem ibid. quest. seq. in fine negatum de eo, qui privatus est beneficio per sententiam hominis, nempe quòd, etsi ea executioni data non sit, permutare tamen nequeat, etsi fortè in certo casu resignare adhuc possit in favorem.

Questio 832. An prohibitus de novo acquirere prohibetur permutare, & sic in vim permutationis acquirere aliud?

Respondet negativè Gonz. gl. 14. nu. 55. citans Franc. in c. 1. de excessi. Prelator. in 6. n. 2. Tiracquell. de utroque retractu. §. 31. gl. 1. n. 28. Molin. de primogen. Hispan. l. 4. c. 5. n. 47.

Questio 833. An permutare possit beneficium, qui illud accepit animo dimittendi?

Respondet negativè Chok, de permur. p. 3. c. 39. fundans hanc responsionem in Constitutione Pauli 4. qua sit ejus 33. & incipit: *Inter ceteras, quæ expressè sub pœna excommunicationis lata, & Pape reservata, nec non privationis omnium ac singulorum beneficiorum, & inhabilitatis ad illa & alia impostera obtinenda, eo ipso sine ulla alia declaratione incurtenda prohibet, ne quis acciperet beneficium Ecclesiasticum, sine intentione determinata illa retinendi. Ex qua Constitutione ait, apparere, permutationem in præsentem esse illicitam; tunc quia collatio beneficij facta excommunicato, etiam occulto, non tenet; tum quia dicta Constitutio declaret, taliter acceptantes beneficia incapaces esse ad alia obtinenda, adeoque tutum non videri consilium Nav. 16. de Cleric. non resid. quo scribit, licere acceptare beneficium, donec illi renunciaret cum legitima auctoritate Superioris ad permutandum illud cum alio, vel ad relinquendum, reservatà sibi aliquà pensione. Adidit tamen Chok, in sine cit. cap. eum, qui, ut permutaret beneficium cum alio, eo sine erigit de novo auctoritate Episcopi beneficium, & facit sibi illud conferri animo illud postmodum permutandi, non comprehendi in dicta Constitutione; eò quòd in ea agatur solum de acquisitione beneficiorum jam erectorum; quia hæc, cum jam sint sub potestate Pape, non vult conferre iis, qui animum non habent ea retinendi, citat pro hoc Filiuc. tr. 4. c. 5. n. 46. & 47. quam tamen permutationem beneficij sic noviter erecti, si tenuius sit quam illud, cum quo permutandum, laborare præsumptione fraudis, diximus paulò supra ex Card. de Luca de benef. d. 40. nu. 5. Verumtamen, quid in hoc puncto recipiendi beneficium cum animo dimittendi, vel etiam permutandi, & qualiter dicta Constitutio Pauli 4. intelligenda, dictum est fusè supra, ubi, an possessor exigui temporis resignare possit.*

Questio 834. An dispensatus ad unum beneficium, possit illud cum alio simili permutare?

Respondeo negativè: Cum enim dispensatio sit odiosa, & hinc non trahenda ad alia præter concessa

concessa, argumento *c. non potest, de prob. in 6. c. Ordinarium, de offic. Ordinar. in 6.* dispensatus ad beneficium, quod quis dimittit, non potest vi illius dispensationis aliud ei subrogare. Caltrop, *de benef. d. 6. p. 3. §. 3. n. 10.* Gonz. *gl. 14. n. 56.* ubi, postquam dixisset, quem admodum prohibitus acquirere de novo, non prohibetur permutare, ita etiam in puncto juris dispensatus ad unum beneficium tantum, potest illud permutare pro alio, ut asserunt Jo. And. & Franc. *in c. non potest, de prob. in 6. Gamb. in c. 1. de rer. permut. in 6. n. 79.* Crescent. *decis. 2. n. 6. de reb. Eccl. non alien.* subdit: *Contraria tamen doctrina de stylo Curia in praxi servanda, juxta decis. Rotae decis. 1. de filii presb. in novis.* Azor *p. 2. l. 7. c. 29. q. 14.* ubi id sic exemplificat. Titius à Papa dispensatus ad habendum simul duo curata, non potest unum ex illis permutare cum alio simili beneficio curato; quia indulgentia seu dispensatio Papæ, utpote odiosa non extenditur ad alia, sed in duobus primis finitur; citat pro hoc Federic. de Senis *de permut. q. 12.* Agid. *eod. tr. p. 3. q. 7.* Ubald. *eod. tr. n. 5. & 6.* Unde jam deducit Azor cum Federic. & Ubald. Quod si talis de facto permutet illorum unum coram Ordinario, ratam quidem esse ademptionem illius beneficii, quod de novo recipit (cujus contrarium, nempe non valere ademptionem hanc secundi beneficii, vel tertii in habentibus duo ex dispensatione Papæ, nisi duo prima dimittat, tenet Lapus apud eundem Azor) eo ipso tamen amittere & illud, quod permutat cum alio; quia illud dimittit, & alterum, quod prius cum eo simul habebat, quoque perdere; eò quòd illud per ademptionem tertii illius beneficii curati vacet. Proinde, ut idem Azor, teste Miles *in repertor. v. permutatio.* solet à Papa impetrari plena facultas, ut nempe possit aliquis ea duo beneficia simul habere, vel alterutrum, aut utrumque dimittere, & alia similia obtinere.

Quaestio 835. An mente captus, senex, infirmus permutare possint?

1. Respondeo ad primum negativè: Cum enim talis usu rationis, & sic consensu careat, donare, alienare, simileve quid facere nequeunt. Chok. *de permut. p. 1. c. 29. n. 1. & 2.* Card. de Luca *de benef. d. 4. n. 3.* Valebit tamen facta à tali permutatio extra tempus amentia, nimirum tempore lucidi intervalli. Chok. *loc. cit. n. 4.* plura de his, uti & num permutatio facta praesumatur tempore amentia, vide apud eund. & Cardin. de Luca *loc. cit.* ubi etiam, ex Menoch. *l. 1. presump. 18.* quòd, cum amentia non praesumatur, sed perfecta & concludenter sit probanda, uti & dicta à nobis supra, ubi, an tales resignare possint.

2. Respondeo ad secundum, & tertium: Permutationem factam à sene praesumi fraudulentam, uti & factam ab infirmo. Paris. *l. 13. q. 4. n. 6. & 7.* permutationem autem factam fraude esse nullam. Paris. *ibid. n. 5.* Porro qualiter in infirmis resignantibus permutationis gratia locum habeat regula de infirmis resignantibus, vide dicta supra, ubi, in quibus resignationibus hæc regula locum habeat.

Quaestio 836. An casu, quo illegitimus obtinuit beneficium in Ecclesia, in qua pater ejus habet, aut habuit beneficium, possit illud permutare cum alio extra illam Ecclesiam?

Respondeo affirmativè: Sic enim Trid. *sess. 25. c. 15.* disponit, talem id posse, quin & talem

cogendum, ut resignet, vel extra illam Ecclesiam permutet intra tres menses, alias ipso jure privatus existat, & super iis quæcunque dispensatio subreptitia censetur. Chok. *de permut. p. 1. c. 30. n. 1.* De cetero filius legitimus Presbyteri non solum non cogitur tale beneficium, quod habet in Ecclesia, ubi Pater ejus habet, aut habuit, dimittere; sed etiam per viam permutationis obtinere beneficium in Ecclesia, ubi Pater illius habet, vel etiam praesidet, non tamen illud, quod Pater ejus proximè habuit. Chok. *ibid. n. 3.*

Quaestio 837. An valeat permutatio pro tertio?

Respondeo negativè: Permutatio enim debet esse inter duos, & damnatur permutatio triangularis, aut quadrangularis; veluti si resignet meum beneficium in favorem Petri, ut is resignet suum, non in favorem mei, sed in favorem Joannis. Gonz. *gl. 14. n. 58.* Ventrigl. *to. 2. annot. 4. §. 2. num. 33.* Garc. *p. 11. c. 14. nu. 21. & 22.* citans Suar. *l. 4. de simon. c. 35. nu. 18.* Azor *p. 2. l. 7. c. 30. q. 6.* Lessius *l. 2. c. 35. n. 87.* Federic. de Senis *de permut. q. 40. in fine.* Nav. *conf. 43. de simon. n. 3.* & plures alios. Et talem permutationem triangularem factam coram Ordinario simoniacam dicunt Gonz. Azor. Less. & alii passim. Porro licet coram Ordinario expediri nequeat. Gonz. Ventrigl. Azor. Less. *loc. cit. num. 88.* testatur tamen Gonz. *loc. cit. n. 60.* Papam tales triangulares permutationes hodie non admittit. Possit nihilominus etiam coram Ordinario eundem finem obtineri duplici permutatione coram eo facta; dum nimirum ego resigno Petro meum, & ipse mihi suum, & dein habito beneficium Petri illud permutem cum beneficio Pauli, quod primitus intendebam habere; tradit Less. *loc. cit. n. 88.*

Quaestio 838. Num permutare quis possit cum minus digno?

1. Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt super hoc in puncto de resignante in favorem minus idonei, quàm est resignans; hæc enim eadem locum habent in permutatione, ut Azor *p. 2. l. 6. c. 15. q. 10.* Illicitam omnino esse permutationem, non secus ac resignationem cum notabiliter minus digno, peccatque (graviter aut leviter, prout per hoc notabile, vel minus notabile damnum inferret Ecclesie) tam permutans, quàm permutationem admittens. Hic quidem, quia tenetur ex fidelitate ad minimum, & Justitia legali Ecclesie bonum promoveri, & damnum ejus impediri; quin & ex Justitia distributiva ejus bona non distribuere in ejus damnum. Ille verò quia est causa iniquæ collationis, & damni Ecclesie; et si enim resignans & permutans non sit distributor, non potest tamen iniquam distributionem petere & procurare, & sic adhuc esse causa damni Ecclesie. Ita Passerin de Elect. *c. 30. q. 9. num. 133.* qui etiam hinc inferret, contingere posse, ut neque sufficiat vitandum peccatum resignare vel permutare cum æquè digno, v. g. si Rector beneficii sit senex, & is, cui resignat, vel cum quo permutet, sit juvenis, & non desint digniores, quibus committi poterit cura illius Ecclesie in brevi vacatura; eò quòd tunc non fiat permutatio sine notabili damno Ecclesie, ac ideo per se loquendo licitè fieri nequeat.

2. Nec obstat ait Passerin. Primò, quòd iura tantum loquantur de eligentibus, præsentantibus